

ΜΑΖΙ ΣΤΑΜΕ ΤΗ ΣΙΟΤΗ

5^η Έκθεση

Απρίλιος – Ιούνιος 2025

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ
ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ
WOMEN_WATCH

Περιεχόμενα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
2. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	3
2.1. Δεδομένα καταγγελιών.....	3
2.1.1. Γενικά Δεδομένα	3
2.1.2. Δεδομένα Κρήτης	6
2.1.3. Δεδομένα «Συνδέσμου»	7
2.1.4. Κακοποίηση Παιδιού.....	9
3. Δεδομένα Αναφορών Περιστατικών	11
4. Συμπεράσματα	19

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα Έκθεση του «Παρατηρητηρίου για τη Βία κατά των Γυναικών στην Κρήτη **WOMEN_WATCH**» αποτελεί την **πέμπτη** μιας σειράς Εκθέσεων που εκδίδονται από την έναρξη λειτουργίας του και είναι η **δεύτερη για το 2025**. Η Έκθεση περιλαμβάνει δεδομένα σχετικά με το εύρος και τις διαστάσεις του φαινομένου στην Κρήτη, καθώς και ανάλυση περιστατικών που έλαβαν χώρα στο διάστημα αναφοράς της παρούσας **(01/04 έως 30/06/2025)**.

Η λειτουργία του «Παρατηρητηρίου» σχετίζεται με τη μελέτη και ανάλυση των δεδομένων βίας κατά των γυναικών στην Κρήτη, αλλά και με την αξιολόγηση εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας για την ανταπόκριση σε περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας. Σε αυτόν τον στόχο, το «Παρατηρητήριο» επιδιώκει να συμβάλλει και μέσω της ενημέρωσης, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης των εμπλεκόμενων επαγγελματιών (Εισαγγελία, Αστυνομία, Δικηγορικοί Σύλλογοι, Ιατροί, Νοσηλεύτές, Κοινωνικές Υπηρεσίες, Ψυχολόγοι) για την πιο αποτελεσματική ανταπόκριση σε περιστατικά βίας.

Στην 5^η Έκθεση, που αναφέρεται στο διάστημα **Απριλίου - Ιουνίου 2025**, γίνεται επίσης σύγκριση των δεδομένων της Κρήτης με αυτά της υπόλοιπης Ελλάδας και σε βάθος τριετίας (2024, 2023 2022). Επιπλέον, γίνεται περιληπτική ανάλυση του πλαισίου προστασίας των παιδιών-θυμάτων βίας, συνέπεια μεγάλης έρευνας που διεξήχθη από την ερευνητική Ομάδα του «Συνδέσμου Μελών Γυναικών Σωματείων Ηρακλείου» σε σχέση με τα “κενά” του συστήματος προστασίας παιδιών-θυμάτων βίας.

Η Έκθεση καταλήγει με την παρουσίαση συμπερασμάτων, τόσο ως προς την ανάλυση των ποσοτικών δεδομένων για το φαινόμενο, όσο και για την καλύτερη ανταπόκριση στα περιστατικά.

2. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

2.1. Δεδομένα καταγγελιών

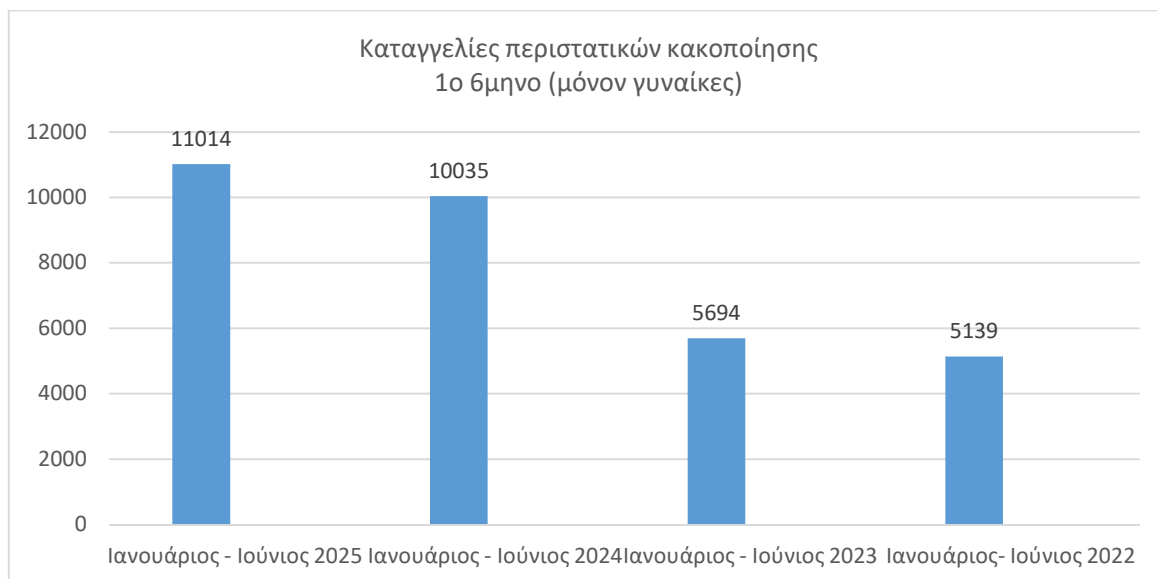
2.1.1. Γενικά Δεδομένα

Η ανάλυση των δεδομένων σε επίπεδο Επικράτειας παρουσιάζει την «ένταση» του φαινομένου ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα, σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας.

Με βάση τα πιο πρόσφατα δεδομένα, καταγράφηκαν **16.345 καταγγελίες για περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας σε όλη την Ελλάδα το διάστημα Ιανουάριος – Ιούνιος 2025, με το 78% να είναι από γυναίκες**. Τα δεδομένα αυτά, συγκρινόμενα με τα αντίστοιχα προηγούμενων χρόνων (για την ίδια περίοδο), δείχνουν να είναι σαφώς πιο αυξημένα, ενώ συγκρινόμενα με το 2023 είναι διπλάσια.

Συνοπτικά τα δεδομένα απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες:

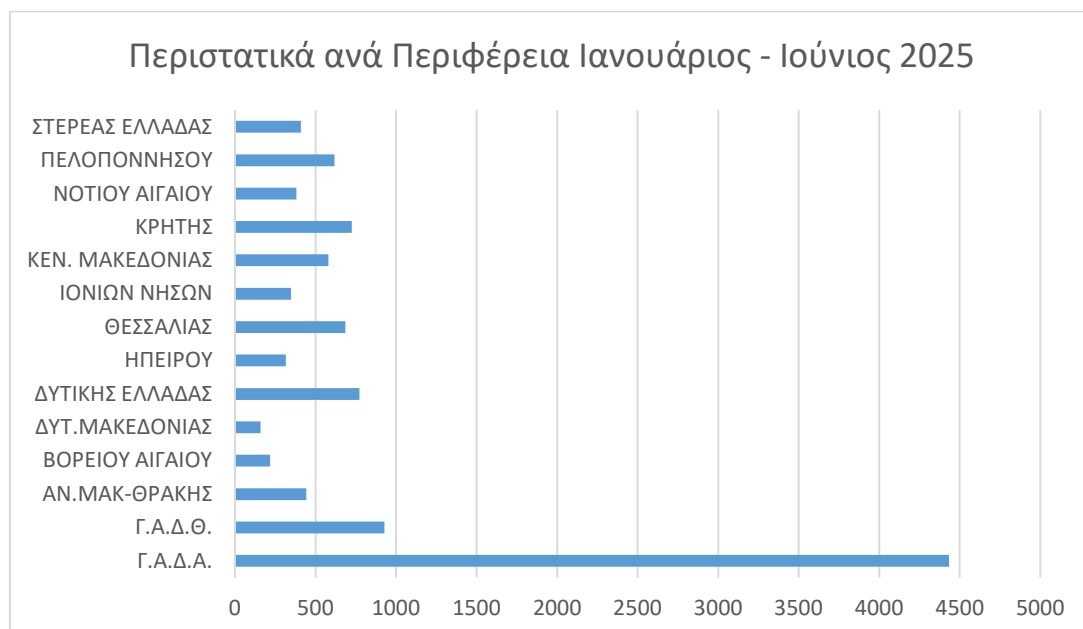

Πηγή: Εφαρμογή «Ενδοοικογενειακής Βίας» Δ.Κ.Α/Α.Ε.Α της Διεύθυνσης Πληροφοριακών Συστημάτων & Ψηφιακής Διακυβέρνησης/Α.Ε.Α.

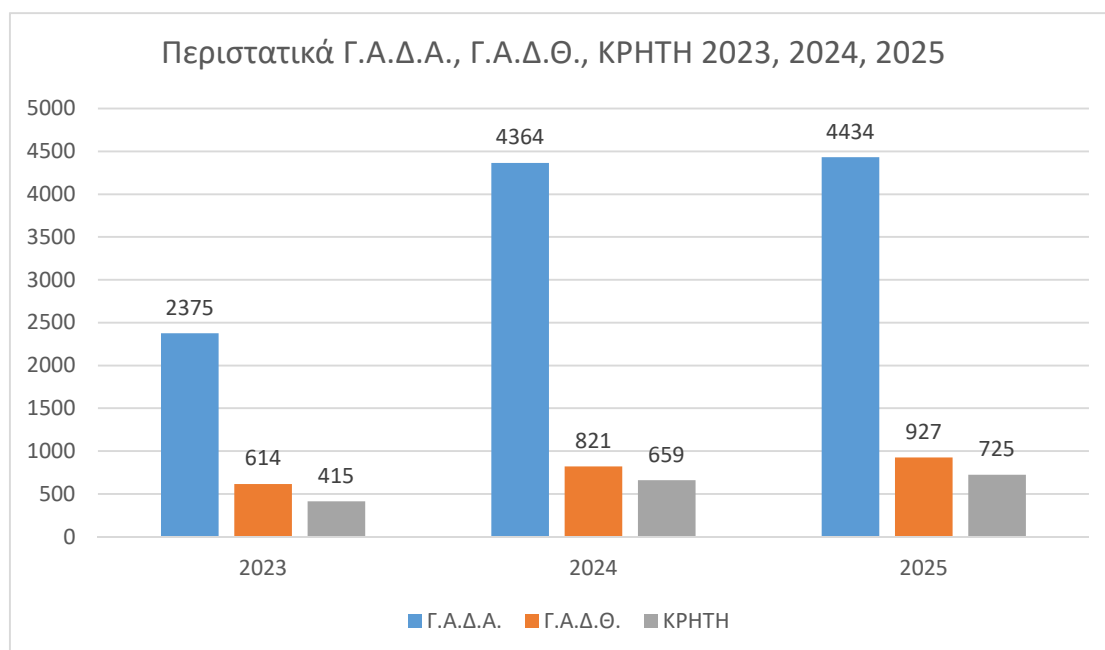
Η ανάλυση των δεδομένων ανά Περιφέρεια για το ίδιο διάστημα δείχνει ότι η Αττική (ΓΑΔΑ) συγκεντρώνει συνολικά 4.434 καταγγελίες, ακολουθούμενη από τη Θεσσαλονίκη (ΓΑΔΘ) με 927 περιστατικά, ενώ η Κρήτη βρίσκεται στην τέταρτη θέση με συνολικά 725 περιστατικά.

Συνοπτικά η παρουσίαση των περιστατικών ανά Περιφέρεια απεικονίζεται στον σχετικό πίνακα:

Πηγή: Εφαρμογή «Ενδοοικογενειακής Βίας» Δ.Κ.Α/Α.Ε.Α της Διεύθυνσης Πληροφοριακών Συστημάτων & Ψηφιακής Διακυβέρνησης/Α.Ε.Α.

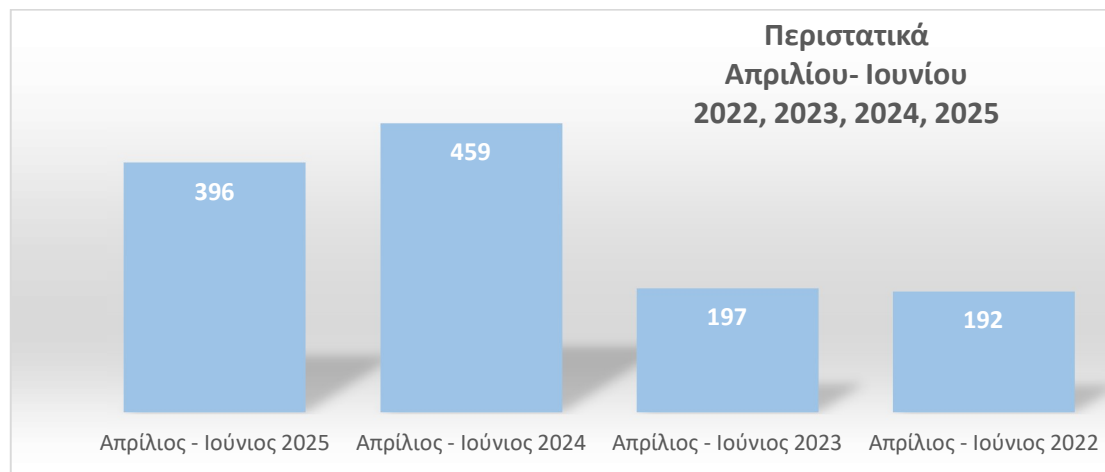
Το διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζει τον αριθμό περιστατικών στις περιοχές Γ.Α.Δ.Α., Γ.Α.Δ.Θ. και Κρήτη για τα έτη 2023, 2024 και 2025. Παρατηρείται σημαντική αύξηση των περιστατικών στη Γ.Α.Δ.Α., δείχνοντας έντονη και σταθερά ανοδική πορεία. Αντίστοιχα, στη Γ.Α.Δ.Θ. τα περιστατικά αυξάνονται, ενώ και στην Κρήτη η εικόνα είναι παρόμοια. Η γενική τάση είναι αυξητική και για τις τρεις περιοχές, με τη Αττική να παρουσιάζει τη μακράν υψηλότερη δραστηριότητα κάθε έτος, κάτι που πιθανότατα αντανακλά μεγαλύτερη συγκέντρωση περιστατικών ή πληθυσμιακή πυκνότητα στην περιοχή ευθύνης της.

Πηγή: Εφαρμογή «Ενδοοικογενειακής Βίας» Δ.Κ.Α/Α.Ε.Α της Διεύθυνσης Πληροφοριακών Συστημάτων & Ψηφιακής Διακυβέρνησης/Α.Ε.Α.

2.1.2. Δεδομένα Κρήτης

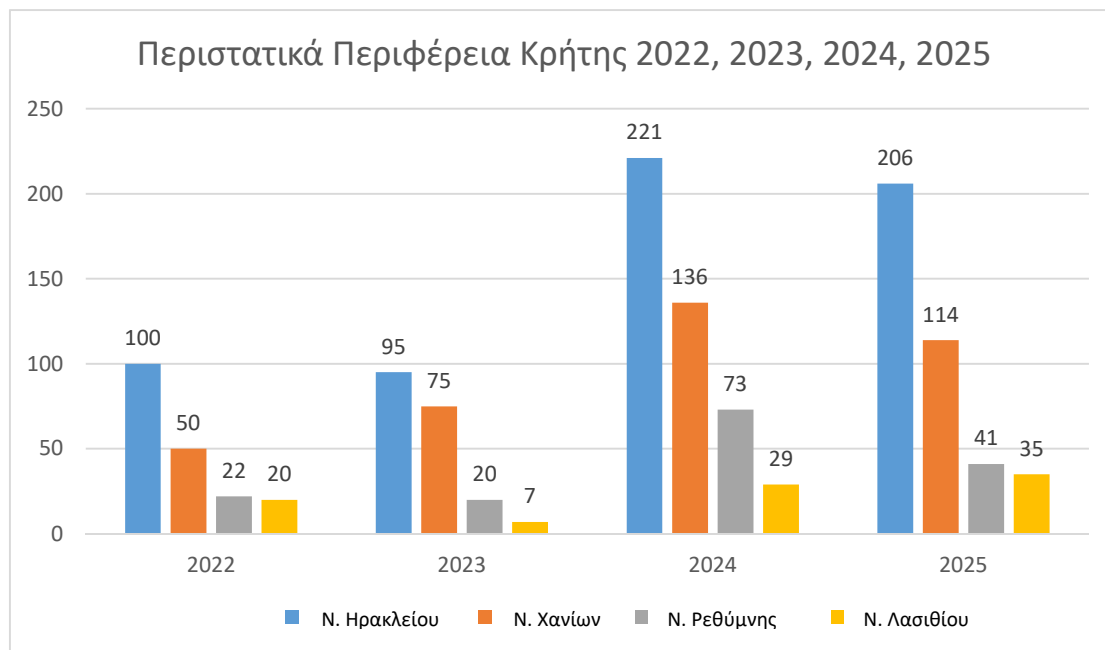
Τα δεδομένα καταγγελιών περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας για την Κρήτη (όλες οι Περιφερειακές Ενότητες) για το διάστημα Απριλίου–Ιουνίου 2024 δείχνουν μία μικρή μείωση καταγγελιών για το 2025 (396 καταγγελίες) σε σχέση με το 2024 (459 καταγγελίες).

Πηγή: ΕΦΑΡΜΟΓΗ "ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ" Δ.Κ.Α./Α.Ε.Α. ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ/Α.Ε.Α.

Το παρακάτω Γράφημα δείχνει την πορεία των καταγγελιών για τις τέσσερις Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης (Ηράκλειο, Χανιά, Ρέθυμνο, Λασιθί) για τα έτη 2022 έως 2025. Παρατηρείται ότι η Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου διατηρεί τα υψηλότερα νούμερα σε όλα τα χρόνια, με σταθερή αύξηση έως το 2024 και μικρή μείωση το 2025. Η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων ακολουθεί σε αριθμό καταγγελιών, επίσης με αύξηση μέχρι το 2024 και μικρή μείωση το 2025. Η Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου και η Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου έχουν σημαντικά χαμηλότερα νούμερα, με μικρές διακυμάνσεις. Το Λασιθί παραμένει σταθερά το χαμηλότερο, αλλά και το μοναδικό στο οποίο καταγράφηκε ελαφριά αύξηση των περιστατικών το 2025.

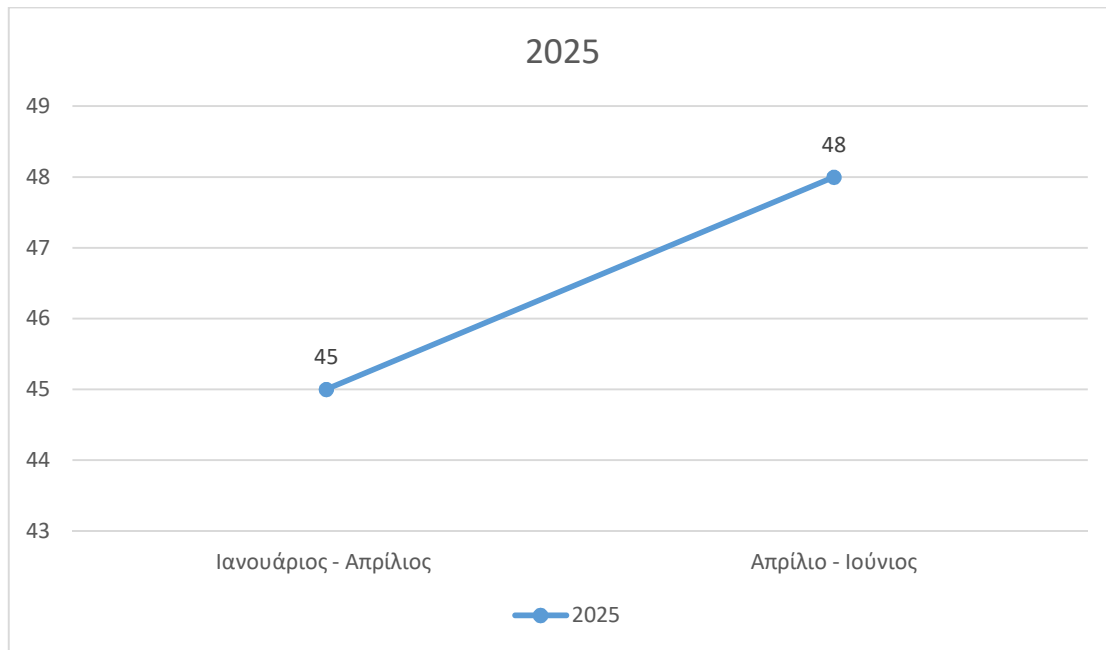
Συνολικά, το Γράφημα δείχνει μία τάση αύξησης έως το 2024 για όλες τις Περιφερειακές Ενότητες.

Πηγή: ΕΦΑΡΜΟΓΗ "ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ" Δ.Κ.Α./Α.Ε.Α. ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ/Α.Ε.Α.

2.1.3. Δεδομένα «Συνδέσμου»

Οι καταγγελίες που δέχθηκε ο «Σύνδεσμος Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και Ν. Ηρακλείου» κατά την περίοδο αναφοράς (Απρίλιος-Ιούνιος 2025) κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα σε σχέση με προηγούμενες χρονιές, αν και ελάχιστα αυξημένες. Αναλυτικότερα, καταγράφηκαν **48 καταγγελίες**. Οι καταγγελίες το προηγούμενο τρίμηνο (Ιανουάριος – Μάρτιος 2025) ήταν 45, δηλαδή **16 περιστατικά ανά μήνα** (περίπου ένα κάθε δύο ημέρες).

Πηγή: Βάση Δεδομένων «Συνδέσμου»

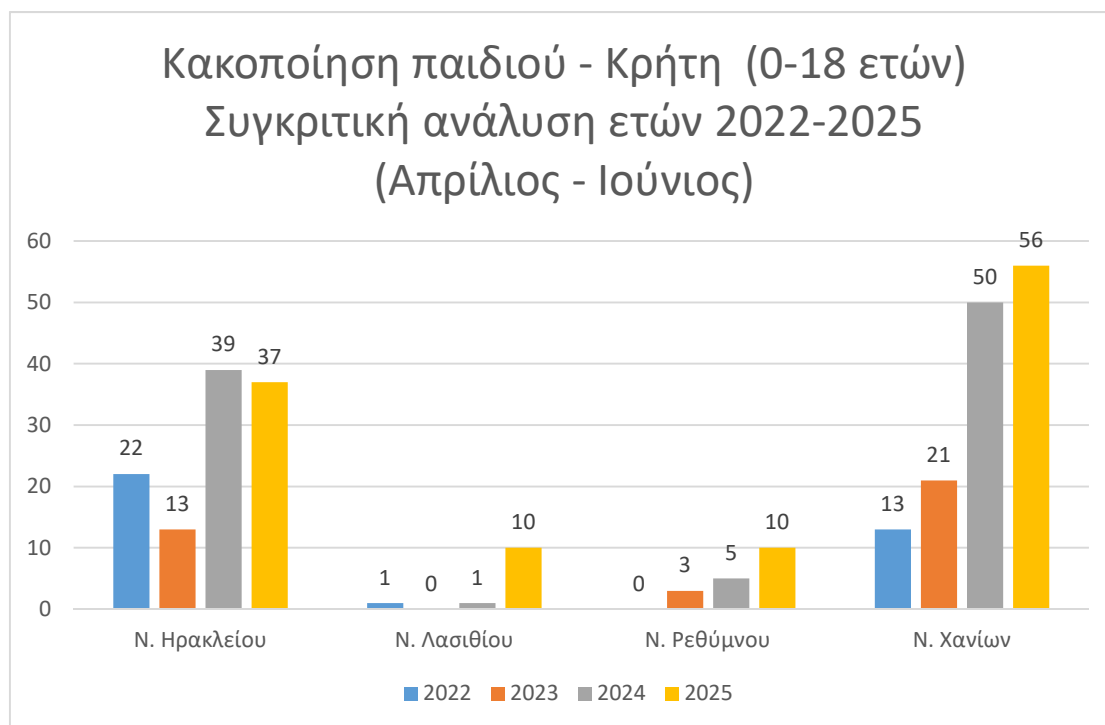
2.1.4. Κακοποίηση Παιδιού

Σε ότι αφορά τις καταγγελίες περιστατικών κακοποίησης παιδιών, το παρακάτω γράφημα δείχνει τη σύγκριση περιστατικών κακοποίησης παιδιών (0–18 ετών) στην Κρήτη, ανά Διεύθυνση Αστυνομίας, για τα έτη 2022–2025 (Απρίλιος–Ιούνιος).

Παρατηρείται σημαντική αύξηση των καταγγελιών στις Περιφερειακές Ενότητες Ηρακλείου και Χανίων. Στις Περιφερειακές Ενότητες Λασιθίου και Ρεθύμνου οι καταγγελίες περιστατικών παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα. Συνολικά, τα δεδομένα δείχνουν ότι οι περισσότερες καταγγελίες εντοπίζονται στα μεγάλα αστικά κέντρα της Κρήτης (Ηράκλειο, Χανιά).

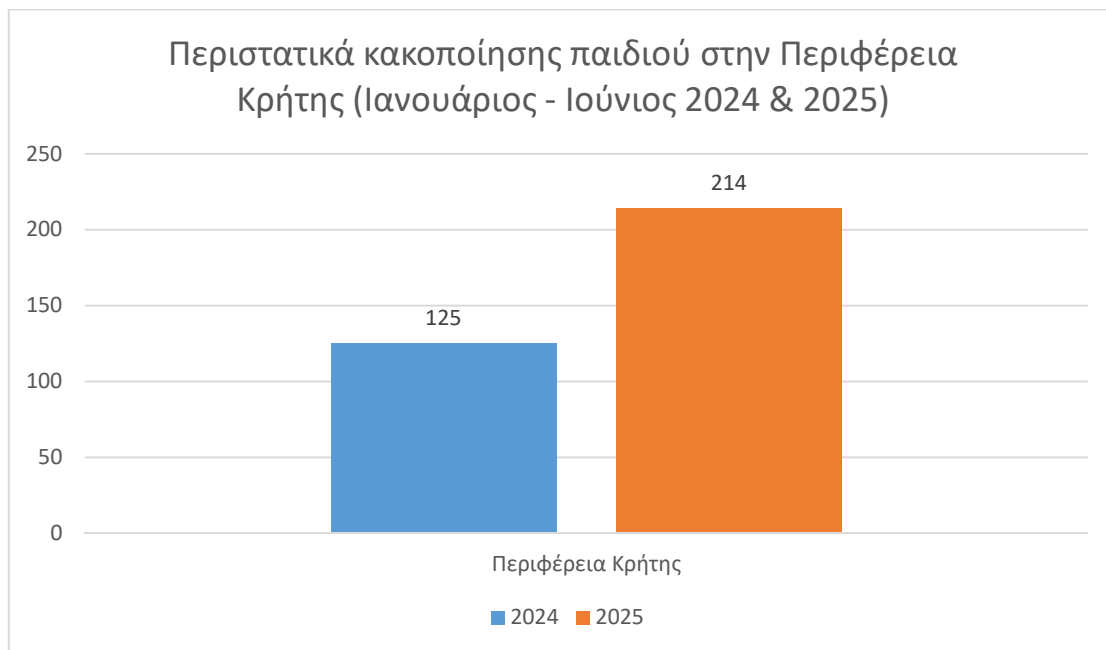
Το 73% των παιδιών-θυμάτων είναι κορίτσια, ενώ το 27% είναι αγόρια.

Συγκριτικά με το προηγούμενο έτος (2024) παρουσιάζεται γενικά μία σταθερή αύξηση στα περιστατικά κακοποίησης παιδιού. Οι Περιφερειακές Ενότητες Λασιθίου και Ρεθύμνου έχουν την πιο σημαντική αύξηση, 90% και 50%, αντίστοιχα. Ακολουθεί η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων με ποσοστό αύξησης που ξεπερνάει το 10%, ενώ η Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου σημειώνει μικρή μείωση περιστατικών.

Πίνακας 2: Συνολικά περιστατικά κακοποίησης παιδιού στην Κρήτη 2022, 2023, 2024, 2025 (Στοιχεία ΕΛΑΣ)

Σε σύγκριση με τα συμπεράσματα της προηγούμενης Έκθεσης (4^η Έκθεση «Παρατηρητηρίου») καταγράφεται συνολικά μία αύξηση στα περιστατικά κακοποίησης παιδιών για το πρώτο εξάμηνο του 2025, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2024.

Πίνακας 3: Συνολικά περιστατικά κακοποίησης παιδιού στην Κρήτη 2024, 2025 (Στοιχεία ΕΛΑΣ)

3. Δεδομένα Αναφορών Περιστατικών

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα κυριότερα δεδομένα αναφορών περιστατικών που καταγράφηκαν στο «Παρατηρητήριο» για το **διάστημα Απριλίου-Ιουνίου 2025**.

Συνολικά έγιναν **10 αναφορές** περιστατικών, εκ των οποίων **αναλύονται 3**, δίνοντας έμφαση σε περιπτώσεις όπου είναι αναγκαία η συνεργασία και διασύνδεση των εμπλεκόμενων Φορέων, με στόχο την ασφάλεια των επιζωσών. Επισημαίνεται ότι, για την ανάλυση των αναφορών ακολουθήθηκαν όλες οι σχετικές διαδικασίες προστασίας προσωπικών δεδομένων των καταγγελλουσών.

Περίπτωση Α

1. Περιγραφή Περιστατικού

Επιζώσα ενδοοικογενειακής βίας και μητέρα ανήλικου κοριτσιού, έχοντας καταγγείλει επίσημα περιστατικό κακοποίησης, και εβρισκόμενη σε διαρκή αντιδικία με τον σύντροφό της, αναφέρει αλλαγές στη συμπεριφορά του παιδιού, σε σχέση με τον πατέρα. Η σύσταση που της γίνεται (από την Υπηρεσία Υποστήριξης Γυναικών που την υποστηρίζει) είναι να αναφέρει την αλλαγή συμπεριφοράς στις Αστυνομικές Αρχές ώστε να εξεταστεί από ειδικό Ψυχολόγο. Οι εμπλεκόμενες Υπηρεσίες σχετικά με την εξέταση του παιδιού αναβάλουν διαρκώς την αποδοχή του αιτήματος, λόγω της μη οξύτητας και της αξιολόγησης του περιστατικού ότι λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο ενός «συγκρουσιακού διαζυγίου». Μετά από διαρκείς και πολύμηνες πιέσεις, τόσο της Υπηρεσίας Υποστήριξης όσο και της ίδιας της μητέρας, δρομολογείται η αξιολόγηση του κοριτσιού από ειδικό Κέντρο, όπου λόγω υποστελέχωσης, αναβάλλεται εκ νέου η εξέταση. Η μητέρα επιμένει για αξιολόγηση του κοριτσιού, και τελικά δρομολογείται η εξέτασή της από την Ιατροδικαστική Υπηρεσία. Η ίδια αναφέρει στον Ιατροδικαστή τα παρελθόντα γεγονότα και δεν ξέρει αν υπάρχει τώρα κάτι, αλλά «*φωνάζει πολλούς μήνες*», όμως «*κανείς δεν έχει κάνει κάτι και δεν έχει μιλήσει με το παιδί*». Ο Ιατροδικαστής την ενημερώνει πως «*τώρα δεν έχει νόημα για την εξέταση του παιδιού γιατί και κάτι να υπήρχε, θα έχει χαθεί*». Τελικά, ορίζεται εξέταση του παιδιού από Δημόσιο Νοσοκομείο και Παιδοψυχίατρο. Ο τελευταίος αναφέρει πως «*φαίνεται αυτός ο άνθρωπος (ο πατέρας) να έχει σοβαρό ψυχιατρικό πρόβλημα και να χρειάζεται βοήθεια*». Επίσης αναρωτήθηκε «*πώς και δεν το έχει επικοινωνήσει τόσο καιρό σε κάποιον για να*

εξεταστεί, αλλά το λέει τώρα;», «για να τον κάνουμε τι, αυτόν τον άνθρωπο; Να τον βάλουμε φυλακή;».

Η επιζώσα, για άλλη μια φορά, ανέφερε πως ζήτησε βοήθεια από ειδικούς για περισσότερους από 6 μήνες, αλλά μέχρι τότε δεν είχε γίνει τίποτα. Η ίδια, σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, δεν ενημερωνόταν αρμοδίως για τα βήματα, ούτε γιατί συμβαίνει η κάθε ενέργεια. Και το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να επικοινωνεί διαρκώς με το στέλεχος Υποστήριξης Επιζωσών με σκοπό την υποστήριξη και ενδυνάμωσή της. Αξίζει να αναφερθεί πως, ενώ συμβαίνουν όλα αυτά, η ίδια καλείται από το Τμήμα Ενδοοικογενειακής Βίας για να απολογηθεί για τις (νέες) μηνύσεις που της έχει υποβάλει ο πατέρας, λόγω «παρεμπόδισης επικοινωνίας με το παιδί και άσκησης κακής επιμέλειας».

2. Ανάλυση Περιστατικού

Το συγκεκριμένο περιστατικό δείχνει ένα μέρος των δυσκολιών που καλείται να αντιμετωπίσει επιζώσα που αποφασίζει να καταγγείλει. Η καταγγελία οδηγεί τελικά σε μια σειρά νομικών ενεργειών και εις βάρος της, ενώ το (κάθε) παιδί υφίσταται ενίοτε και τις δριμείες συνέπειες από την καταγγελία. Σειρά ελλείψεων στο σύστημα υποστήριξης (υποστελέχωση ή προσωπικές αξιολογήσεις από επαγγελματίες για προτεραιοποίηση εξετάσεων λόγω της «πίεσης» των καταγγελιών), καταλήγουν να επιβαρύνουν τη θέση του παιδιού, το οποίο τελικά γίνεται και το ίδιο θύμα. Οι επιζώσες που αντιμετωπίζουν τέτοιες καταστάσεις υφίστανται σοβαρή ματαίωση και απογοήτευση και προφανώς η αντίληψη που διαμορφώνεται σε αυτές είναι ότι τελικά μένουν αβοήγητες. Η σωρεία των αντιμηνύσεων ως «τιμωρία» για την καταγγελία, η οδυνηρή διαδικασία ενός «συγκρουσιακού διαζυγίου», διαμορφώνουν τελικά την αντίληψη σε μια γυναίκα ότι «κακώς κατήγγειλε» και «ότι έπρεπε να λειτουργήσει διαφορετικά». Αντιλήψεις που καταλήγουν να είναι αρνητικές σε ότι αφορά το σύστημα ανταπόκρισης, και την συνολική αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα.

3. Συστάσεις

Η αποτελεσματική προστασία των επιζωσών ενδοοικογενειακής βίας προϋποθέτει ένα διευρυμένο πλαίσιο ανταπόκρισης που υπερβαίνει την αποκλειστική εμπλοκή των Αστυνομικών Αρχών. Η εμπειρία του «Συνδέσμου Μελών Γυναικών Σωματείων Ηρακλείου και Ν. Ηρακλείου» δείχνει ότι, ακόμη και η προσήκουσα αστυνομική ανταπόκριση, δεν επαρκεί για τη συνολική προστασία της επιζώσας. Οι αντιμηνύσεις, η υποστελέχωση Υπηρεσιών και οι παρατεταμένες νομικές διαμάχες, επιβαρύνουν ψυχολογικά τις γυναίκες και τα παιδιά, δημιουργώντας ένα

περιβάλλον ανασφάλειας και αναπαραγωγής της βίας. Μια γυναίκα που **θέλει να μιλήσει** και να σταματήσει την κακοποίηση που ζει, βρίσκεται πολύ συχνά σε ένα πλαίσιο όπου εμπλέκονται πολλές Υπηρεσίες, τα δικαιώματά της πολλές φορές απαξιώνονται και το κόστος για την ίδια – ψυχικό και όχι μόνον – μεγαλώνει.

Η έλλειψη θεσμικού συντονισμού μεταξύ Αστυνομικών, Εισαγγελικών, Υγειονομικών και Κοινωνικών Υπηρεσιών, σε συνδυασμό με την ανεπαρκή και μη στοχευμένη κατάρτιση των επαγγελματιών των παραπάνω Υπηρεσιών, οδηγεί σε αποσπασματικές, και πολλές φορές, αναποτελεσματικές παρεμβάσεις. Για την αντιμετώπιση των αδυναμιών αυτών, είναι αναγκαία η **θεσμοθέτηση Διεπιστημονικών Επιτροπών Συντονισμού** σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, υπό την αιγίδα των Εισαγγελιών. Οι Επιτροπές αυτές θα διασφαλίζουν τη συνεργασία μεταξύ Υπηρεσιών Πρώτης Γραμμής (Αστυνομία, Κοινωνικές Υπηρεσίες, Δομές Υποστήριξης, Υγεία, Δικαιοσύνη), επιτυγχάνοντας ενιαία διαχείριση και άμεση ανταπόκριση στα περιστατικά. Παράλληλα, η διαρκής επικοινωνία της επιζώσας με κάποιο στέλεχος το οποίο θα την ενημερώνει και θα την καθοδηγεί για τα επόμενα βήματα, θα μπορέσει να λειτουργήσει θετικά ως προς την προστασία της, αλλά και την ψυχική της ευημερία. Αυτό είναι μεγάλο μέρος του ρόλου των Συμβουλευτικών Κέντρων ή των Υπηρεσιών Υποστήριξης Επιζωσών.

Η **συνεχής κοινή κατάρτιση** των επαγγελματιών που συμμετέχουν στις Επιτροπές είναι κρίσιμη για την εναρμόνιση διαδικασιών, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης μεταξύ Φορέων και την ανάπτυξη ενός βιώσιμου μοντέλου συνεργασίας. Έτσι, ενδυναμώνεται η εφαρμογή του Νόμου, ενισχύεται η αίσθηση ασφάλειας των επιζωσών και διαμορφώνεται ένα συνεκτικό πλαίσιο ανταπόκρισης που συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη πρόληψη και εξάλειψη της έμφυλης βίας.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Β.

1. Περιγραφή Περιστατικού

Η επιζώσα, 28 ετών και μητέρα δύο ανήλικων παιδιών, κατήγγειλε τον σύζυγό της για ενδοοικογενειακή βία τον Ιανουάριο του 2025, έπειτα από περιστατικό ψυχολογικής βίας και απειλής κατά της ζωής της. Ζήτησε στήριξη από Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζωσών, αναφέροντας ότι επί σειρά ετών υφίσταται ψυχολογική, σωματική και σεξουαλική κακοποίηση.

Προέρχεται από περιβάλλον κακοποίησης και αναφέρει πως τα περιστατικά ξεκίνησαν το 2019. Το 2021 προσέφυγε για πρώτη φορά στην Αστυνομία, χωρίς να ολοκληρώσει την προβλεπόμενη διαδικασία (ιατροδικαστική εξέταση-

επανεμφάνιση). Με βάση τα όσα έχει αναφέρει σε στέλεχος Υπηρεσίας Υποστήριξης Επιζώσων, ο θύτης την έχει κακοποιήσει επανειλημμένα, συχνά μπροστά στα παιδιά, ακόμα και με προσβολές, απειλές και σεξιστική συμπεριφορά. Η επιζώσα εξαρτάται οικονομικά από εκείνον και έχει προσπαθήσει ανεπιτυχώς να απομακρυνθεί. Ο θύτης την εκφοβίζει και την απειλεί ότι «αν τη δει με άλλον, θα τη σκοτώσει».

Υπό την πίεση της 9χρονης κόρης και οικείων, υπέβαλε μήνυση τον Ιανουάριο του 2025. Επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι και αποφασίστηκε ποινική διαμεσολάβηση (Μάιος 2025), καθώς και κοινωνική έρευνα για τα παιδιά με εισαγγελική εντολή. Η επιζώσα δεν ανταποκρίθηκε στις κλήσεις της Κοινωνικής Υπηρεσίας, εκφράζοντας φόβο μήπως της αφαιρεθεί η επιμέλεια. Κατά τη διάρκεια συνεδρίας με την Υπηρεσία Υποστήριξης, αποκάλυψε ότι έχει επανασυνδεθεί με τον θύτη, ο οποίος διαμένει πλέον στο νέο σπίτι της, με νέα περιστατικά βίας, παρόντων των παιδιών. Παρά τους περιοριστικούς όρους, το ζευγάρι συνεχίζει να συμβιώνει, ενώ η επιζώσα εμφανίζεται αποδυναμωμένη, φοβισμένη και αδυνατεί να προστατεύσει τον εαυτό της και τα ανήλικα τέκνα, τα οποία παραμένουν εκτεθειμένα σε παρατεταμένη βία.

2. Ανάλυση περιστατικού

Η παρούσα κατάσταση αξιολογείται ως **υψηλού κινδύνου**, τόσο για την επιζώσα όσο και για τα ανήλικα τέκνα, τα οποία εκτίθενται συστηματικά σε περιστατικά βίας. Η επιζώσα δεν μπόρεσε να βρει τη λύση στην κακοποίηση και προφανώς υπαναχώρησε. Η ίδια εμφανίζει σημαντική ψυχοκοινωνική θυματοποίηση και συναισθηματική εξάρτηση από τον θύτη, γεγονός που δυσχεραίνει τη λήψη αποφάσεων και ενεργειών προστασίας. Η ωφελούμενη εμφανίζεται συναισθηματικά εξαντλημένη, με έντονη ενοχή, φόβο, συναισθηματική αστάθεια και μειωμένη ικανότητα οριοθέτησης. Εκφράζει επανειλημμένα την αίσθηση αδυναμίας να ξεφύγει από τον θύτη («δεν θα είμαι ποτέ ελεύθερη»).

Το οικογενειακό ιστορικό περιλαμβάνει κακοποιητικά πρότυπα, γεγονός που μπορεί να ενισχύει την ανοχή της στη βία ως «συνθήκη ζωής». Η σχέση της με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες παρουσιάζει ασυνέπεια (π.χ. διακοπή επικοινωνίας με Κοινωνική Υπηρεσία, μη ανταπόκριση σε έρευνες και ενημερώσεις), γεγονός που πιθανώς δεν υποδηλώνει αδιαφορία, αλλά **υψηλό φόβο και εξαιρετικά μεγάλη εσωτερική σύγχυση**. Η ίδια εκφράζει φόβο για ενδεχόμενη αφαίρεση της επιμέλειας των παιδιών, γεγονός που αυξάνει την εσωτερική σύγκρουση, ενισχύει την αποφυγή και μειώνει τη δυνατότητα συνεργασίας με τις Αρχές.

3. Συστάσεις

α. Η διαρκής ψυχολογική υποστήριξη της επιζώσας από εξειδικευμένες Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζωσών, αποτελεί βασική προτεραιότητα. Η γυναίκα επέστρεψε στον θύτη **γιατί είναι οικονομικά εξαρτημένη από τον ίδιο**. Κατά συνέπεια, η υποστήριξη κάποιων γυναικών από τα Συμβουλευτικά Κέντρα ή τις εξειδικευμένες Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζωσών, **θα πρέπει να περιλαμβάνει και την οικονομική ανεξαρτησία** των γυναικών μέσω μιας οικονομικά βιώσιμης εργασίας.

β. Η ενημέρωση και η πλήρης κατανόηση των νομικών δικαιωμάτων της επιζώσας αποτελούν καθοριστικό πυλώνα για την προστασία και την ενεργό συμμετοχή της στη διαδικασία ασφάλειας, τόσο της ίδιας όσο και των παιδιών της. Η νομική διάσταση δεν είναι μόνο πρακτικό εργαλείο, αλλά και μέσο ψυχολογικής ενδυνάμωσης, καθώς ενισχύει την εμπιστοσύνη προς τους θεσμούς και την πεποίθηση ότι το κράτος και η κοινωνία, τη στηρίζουν ουσιαστικά.

Η δωρεάν πρόσβαση σε νομική υποστήριξη ή σε Οργανώσεις που παρέχουν δικαστική συμπαράσταση, είναι κρίσιμη για την ενδυνάμωση των επιζωσών. Εξασφαλίζει τη δυνατότητα λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων, επιτάχυνση της πρόσβασης στη Δικαιοσύνη και ουσιαστική άσκηση των δικαιωμάτων τους.

Βασικά νομικά εργαλεία που ενισχύουν την προστασία και την αποκατάσταση περιλαμβάνουν:

- Αίτηση επιμέλειας ανηλίκων, για την πλήρη απομάκρυνση του θύτη από τη ζωή των παιδιών.
- Ασφαλιστικά μέτρα, για την πρόληψη περαιτέρω βίας ή παρενόχλησης.
- Ποινική επανεξέταση της υπόθεσης, σε περιπτώσεις συνέχισης ή κλιμάκωσης της κακοποίησης.

Η θεσμική κατοχύρωση της νομικής ενδυνάμωσης των επιζωσών και η ενίσχυση των μηχανισμών πρόσβασης στη Δικαιοσύνη, συνιστούν αναγκαίες προϋποθέσεις για μία ολοκληρωμένη, βιώσιμη και αποτελεσματική πολιτική πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας.

Περίπτωση Γ

1. Περιγραφή Περιστατικού

Η επιζώσα, 45 ετών, αλλοδαπή, διαμένει στον τόπο καταγωγής του θύτη, χωρίς υποστηρικτικό περιβάλλον. Είναι μητέρα τεσσάρων ανήλικων παιδιών και έχει υποστεί επανειλημμένα σωματική, ψυχολογική και οικονομική βία από τον σύζυγό της, ο οποίος διαθέτει βεβαρημένο ποινικό μητρώο. Παρά τα εμφανή σημάδια κακοποίησης, δεν είχε εξεταστεί ποτέ από Ιατροδικαστή, λόγω έλλειψης μεταφορικού μέσου (ούτε η ίδια διέθετε και ούτε κανονίστηκε μεταφορά από την Αστυνομία). Τον Ιούλιο του 2024 απευθύνθηκε για πρώτη φορά στην Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου όπου κατοικεί, που τη διασύνδεσε με Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζωσών.

Η γυναίκα αρνήθηκε τη φιλοξενία σε Ξενώνα, λόγω εργασίας και ηλικίας του μεγαλύτερου παιδιού, και εγκαταστάθηκε προσωρινά σε νέο σπίτι. Ο θύτης εντόπισε τη διεύθυνσή της, συνέχισε να την απειλεί και να την παρενοχλεί, με αποτέλεσμα η ίδια να εκδιωχθεί από το σπίτι και να επιστρέψει σε αυτόν. Τα περιστατικά βίας συνεχίστηκαν, συχνά μπροστά στα παιδιά. Παρότι βρήκε δικηγόρο, δεν προχώρησε σε έννομες ενέργειες, λόγω οικονομικών δυσκολιών.

Τον Απρίλιο του 2025, μετά από σοβαρό ξυλοδαρμό, διέφυγε και κατέφυγε σε φίλη της. Ο θύτης την απειλούσε με μηνύματα ότι «θα τη σκοτώσει». Αρχικά, δίστασε να προσφύγει στην Αστυνομία λόγω ντροπής και απαξιωτικής στάσης που είχε βιώσει στο παρελθόν, όπως ανέφερε σε στέλεχος Υπηρεσίας Υποστήριξης Γυναικών. Μετά από παρέμβαση της Υπηρεσίας Υποστήριξης και ειδοποίηση του 112, υποβλήθηκε νέα καταγγελία. Παρότι αρχικά δεν συνοδεύτηκε στην Ιατροδικαστική Υπηρεσία, το Αστυνομικό Τμήμα και η Διεύθυνση Αστυνομίας Ηρακλείου κινητοποιήθηκαν άμεσα, εξασφαλίζοντας τη μεταφορά της για εξέταση και τη σύλληψη του θύτη στο πλαίσιο του αυτοφώρου.

Κατά την κράτηση του θύτη, εκείνος εργαλειοποίησε τα παιδιά, προτρέποντάς τα να πείσουν τη μητέρα να αποσύρει τη μήνυση. Τα παιδιά βρίσκονταν σε έντονη ψυχολογική αναστάτωση. Η πρώτη δικάσιμος του αυτοφώρου αναβλήθηκε για την επόμενη ημέρα, ενώ η επιζώσα μετακινήθηκε με δικά της έξοδα από την ενδοχώρα στο Ηράκλειο. Παρά την προσωρινή προστασία, δέχτηκε απειλές και εκφοβισμούς από συγγενικά πρόσωπα του θύτη.

Έχοντας εξαντληθεί ψυχολογικά και κοινωνικά, η γυναίκα απευθύνθηκε εκ νέου στην Κοινωνική Υπηρεσία του οικείου Δήμου που κατοικεί, ζητώντας στήριξη και για

τα ανήλικα τέκνα, και τελικά μετεγκαταστάθηκε σε νέα οικία εκτός της Περιφερειακής Ενότητας κατοικίας της, για την ασφάλεια της ίδιας και των παιδιών της.

1. Ανάλυση περιστατικού

Η επιζώσα παρουσιάζει εμφανή σημάδια **ψυχικής εξάντλησης, τραυματικού στρες, απογοήτευσης, ντροπής και απόγνωσης**. Η συναισθηματική της εμπλοκή με τον δράστη, σε συνδυασμό με την κοινωνική πίεση, περιορίζουν την ικανότητά της να λάβει προστατευτικά μέτρα. Τα ανήλικα τέκνα έχουν εκτεθεί επανειλημμένα σε περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας και εμφανίζουν **σοβαρές ψυχολογικές επιβαρύνσεις**.

Παρά τις επανειλημμένες αναφορές της στην Αστυνομία, **η ανταπόκριση υπήρξε ανεπαρκής**. Τοπικές ισορροπίες, η στάση των Αρχών έναντι του θύτη και η μικρή κοινωνική κλίμακα και η κοινωνική ανοχή ή συνενοχή-εμφανίζονται να περιορίζουν την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών προστασίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, **δεν ενεργοποιήθηκαν κρίσιμα δικαιώματα της επιζώσας**, όπως η αστυνομική συνοδεία για ιατροδικαστική εξέταση, ενώ έχουν καταγραφεί **περιστατικά αδιαφορίας ή απαξιωτικής συμπεριφοράς** απέναντί της από αστυνομικά στελέχη.

2. Συστάσεις

Η ανάλυση του περιστατικού αναδεικνύει σημαντικές ελλείψεις και παραλείψεις στη θεσμική διαχείριση της υπόθεσης ενδοοικογενειακής βίας εις βάρος της επιζώσας, οι οποίες συνέβαλαν στη μακροχρόνια έκθεσή της σε κίνδυνο, στην αναπαραγωγή του κύκλου της βίας και στη δευτερογενή θυματοποίησή της. Η αντιμετώπιση του εν λόγω περιστατικού απαιτεί έναν ολοκληρωμένο, πολυεπίπεδο και συντονισμένο χειρισμό από όλους τους εμπλεκόμενους θεσμικούς Φορείς, με προτεραιότητα την άμεση ασφάλεια της επιζώσας και των ανήλικων τέκνων της, καθώς και τη διασφάλιση της πρόσβασής τους σε προστατευτικές, ψυχοκοινωνικές και νομικές υπηρεσίες. Απαιτούνται, παράλληλα, θεσμικές παρεμβάσεις που τοποθετούν την επιζώσα στο επίκεντρο κάθε δράσης:

α) Ενίσχυση της άμεσης ανταπόκρισης από τους επαγγελματίες πρώτης γραμμής και προστασίας της γυναίκας: Χρειάζεται η τήρηση και εφαρμογή των σχετικών εγκυκλίων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη περί «υποχρεωτικής αστυνομικής συνοδείας θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας». Η περαιτέρω στελέχωση των Α.Τ. για την ορθή περαίωση των εν λόγω υποχρεώσεων παραμένει μία διαρκής σύσταση.

β) Άρση εμποδίων στην πρόσβαση, απλοποίηση των διαδικασιών και βελτίωση της πολύ-υπηρεσιακής συνεργασίας και συντονισμού, αλλά και της διαχείρισης κινδύνου: Η γραφειοκρατία, οι πολύπλοκες (για την επιζώσα) διαδικασίες, λειτουργούν αρνητικά προς αυτήν, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της αίσθησης ατιμωρησίας των θυτών. Είναι ανάγκη να εδραιωθεί ένα λειτουργικό πλαίσιο ανταπόκρισης, το οποίο να περιλαμβάνει «τις Υπηρεσίες πρώτης γραμμής», μαζί και την Αστυνομία. Ένα «σύστημα ανταπόκρισης» το οποίο να αντιμετωπίζει τις ανάγκες της κάθε επιζώσας, λειτουργώντας παράλληλα και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και των διατάξεων του Νόμου για την ενδοοικογενειακή βία. Παράλληλα, **είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη για την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου για τη διαχείριση πληροφοριών μεταξύ των Υπηρεσιών πρώτης ανταπόκρισης**, ώστε επιτέλους να λειτουργήσει με αποτελεσματικότητα. Η αποσπασματική συνεργασία μεταξύ Αστυνομίας, Κοινωνικών Υπηρεσιών, Εισαγγελίας και Δομών Υποστήριξης, επεκτείνουν την έκθεση της κάθε επιζώσας στον κίνδυνο.

γ) Ενδυνάμωση της ψυχοκοινωνικής και νομικής υποστήριξης: Η έλλειψη πρόσβασης σε νομική βοήθεια και οι περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες της επιζώσας, λειτουργούν πολλές φορές αποτρεπτικά ως προς τη δυνατότητα αίτησης και λήψης προστατευτικών μέτρων. Η συστηματική ενημέρωση των θυμάτων για τα δικαιώματά τους και η άμεση παραπομπή σε προγράμματα δωρεάν νομικής αρωγής, καθώς και η παροχή ολοκληρωμένης ψυχοκοινωνικής στήριξης για την επιζώσα και τα παιδιά της, πρέπει να είναι οι βασικές προτεραιότητες. Η ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής αυτονομίας της επιζώσας, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την οριστική αποδέσμευσή της από τον κύκλο της βίας.

4. Συμπεράσματα

Στην 5η Έκθεση του «Παρατηρητηρίου για τη Βία κατά των Γυναικών στην Κρήτη WOMEN_WATCH», αποτυπώθηκαν τα δεδομένα του 2^{ου} τριμήνου του 2025, αλλά και συνολικά του πρώτου εξαμήνου του έτους, τόσο σε επίπεδο χώρας όσο και στην Κρήτη. Μετά την έξαρση σε καταγγελίες περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας που έλαβε χώρα το 2024 σε όλη την Ελλάδα (αλλά και στην Κρήτη), τα δεδομένα του πρώτου εξαμήνου 2025 δείχνουν έναν σταθερά υψηλό αριθμό καταγγελιών που βαίνει αυξανόμενος. Οι Περιφερειακές Ενότητες Ηρακλείου και Χανίων είναι οι περιοχές με τις περισσότερες καταγγελίες. Οι καταγγελίες περιστατικών κακοποίησης παιδιών παραμένουν σε υψηλά επίπεδα σε σχέση με προηγούμενα χρόνια, ενώ τα κορίτσια εξακολουθούν να είναι η πιο ευάλωτη ομάδα.

Η ανάλυση των περιστατικών της 5^{ης} Έκθεσης έχει ως στόχο την ανάδειξη των «κενών» του συστήματος, τα οποία τελικά αποβαίνουν εις βάρος, τόσο της επιζώσας όσο και των παιδιών της (όταν υπάρχουν). Πολλά περιστατικά καταλήγουν σε «συγκρουσιακά διαζύγια», με εκατέρωθεν αντιμηνύσεις, με αποτέλεσμα θύμα και θύτης να οδηγούνται στον θεσμό της Ποινικής Διαμεσολάβησης. Εκτός των άλλων συνεπειών στρεβλής λειτουργίας των μηχανισμών, φαίνεται να είναι επίσης η μετάθεση της ευθύνης καταγγελίας κακοποίησης και στο ίδιο το θύμα, με πολλαπλές αρνητικές συνέπειες.

Η υποστελέχωση Υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικής Αστυνομίας, η μη επαρκής κατάρτιση των επαγγελματιών και η **παντελής απουσία συντονισμένης ανταπόκρισης**, καταλήγουν να λειτουργούν επιβαρυντικά σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, με αποτέλεσμα την εδραίωση της πεποίθησης περί «μη λειτουργίας του συστήματος» στον απλό πολίτη. Η ανάγκη οργάνωσης διεπιστημονικών Ομάδων, με την ευθύνη των Γραφείων Εισαγγελίας, η περαιτέρω στελέχωση, η εδραίωση και κατοχύρωση διαδικασιών συνεργασίας εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, προβάλλει ως μία βασική προτεραιότητα, η απουσία της οποίας πλήττει και το κύρος και την αποτελεσματικότητα του συστήματος ανταπόκρισης.

Στοιχεία Επικοινωνίας

■
Μεραμβέλλου 56,71202, Ηράκλειο

■
(0030) 2810 24 21 21

■
info@kakopoiisi.gr

projects@kakopoiisi.gr

■
<https://kakopoiisi.org>

■
Σύνδεσμος Μελών Γυναικείων Σωματείων Union of Women Association

■
Unionofwomenassociation
